

izom falzatot nemcsak a poupart szalaghoz, hanem reá is huzzák, miáltal erősebb, biztosabb a kapu elzárása.

11 sérv közül 9-perprimam gyógyult, 1 idősebb embernél — kinél a kétoldali egyszerre lett mütve — az egyik oldali és legutóbbi az eventratio, valószínűleg a borékon levő kifelé-lyesedés miatt nem lehetett toljes az asepsis, per secundam gyógyultak.

A Kocher-Bassini-féle kombinált módszer helyessége felől nemcsak e 9 esetből, hanem klinikus korombeli tapasztalataimból kifolyólag vagyok meggyőződve. A későbbi ez irányban tett tapasztalataimmal, — ámbár sajnos az esetek száma kevés, — más alkalommal leszek bátor a t. közgyűlésnek beszámolni.

Zehery István kir. törvényszéki és fogházorvos „Bélruptura“ érdekes esetéről referált egy törvényszéki tárgyalás kapcsán ekkép:

Törvényszéki orvosi casnistica.

„A törvényszéki orvos meghal, . . . de a maga igazát nem hagyja“, mondja az erős modoráról s nagy kőrboncztnai tudásáról híres emberünk: Genersich A. egyetemi tanár. Ezen kijelentés gyakran jut eszembe törvényszéki gyakorlatom közben s igyekszom is ahhoz lehetőleg alkalmazkodni akkor, a mikor a kétségtelen bizonyosság alapján álló orvosi véleményt a fiskális okoskodás, vagy a most már hovatovább gyakrabban tapasztalható hamis tanuzás meggyengíteni, vagy lerontani igyekszik. Az elmondandó törvényszéki eset tanusága lesz a fent elmondottaknak s óva figyelmeztet bennünket, hogy ne hagyjuk magunkat még e kétes értékű tanuvallomások által sem megtévesztetni; különben — mint az a jelen esetről is megtörtént — az igazság vallja csak kárát.

K. mészáros-segéd szóváltásból támadt felindulásában H. szakácsnőt az alhas tájékán megrugta, ki erre azonnal összeesett, munkáját végezni képtelenné vált. Pár óra múlva teljes beteggé lett s a másodnapon oda hívott körorvos már a sérültet halva találta.

A harmadnapon megejtett törvényszéki bonczolás bélrepedést állapított meg, mely a vakbélről 1 méternyire 1 czm. hosszú, éles szélű, hosszant futó sebzés képében iratott le a bonczolási jegyzőkönyvben, a septicus heveny hashártya gyul-

ladás — mint közvetlen halálok — mellett. Minthogy pedig a robustus szakácsné megelőzőleg teljesen egészséges volt, s mivel a beleknek bonczolási lelete sem régibb keletű, sem lappangó heveny bélbetegséget nem mutatott fel, és mivel a sérelmet rögtön követő heves hashártya gyulladás kétségtelenné tette, az elszenvedett testi bántalomnak a beállott következményekkel való összefüggését: a törvényszéki orvosi vélemény teljesen határozott volt, hogy t. i. a hasba rugás folytán támadt bélrepedés volt a halál oka.

A tettes szabadlábón hagyatott s a megtartott végtárgyaláson egyik — általában ügyes criminalista hírében álló — védőügyvédünk kíséretében jelent meg. A rimaszombati törvényszéken divó s általam nagyon helytelennek mondható gyakorlat szerint a törvényszéki orvosszakértők a tárgyaláson a teremben benn nem lehetnek, a tanuk vallomásait végig nem hallgathatják s így az elnöknek a tanuvallomások alapján feltett kérdéseire csak rögtönözve kell szakértői kijelentéseiket megtenniök.

Ezen gyakorlatnak kellemetlen következménye aztán az lehet, hogy a meglepetésszerűleg odavetett adatok s az arra fektetett kérdések az orvost — főleg, ha az még nem eléggé gyakorlott a tárgyaló teremben — valósággal zavarba hozhatják s az történik meg, hogy esetleg ellentmondásba kerül az előbb már írásban kifejtett s jól meggondolt orvosi véleményével. Ez történt jelen esetben is. Ugyanis a fentebb vázolt bélsérülés esetében megtartatván a végtárgyalás, az előbb kihallgatott alulírt törvényszéki orvostól azon kérdésre kívánt az elnök feleletet: „vajjon csakis hasbarugás okozhatta-e jelen esetben a bélrepedést.“

A törvsz. orvos felel : Igen.

Elnök: Farbarugás nem okozhat bélrepedést?

Törvsz. orvos: Nem.

Elnök: Nohát, két tanu hit alatt vallja, hogy az elhalt nőt vádlott csak farán rugta meg.

Törvsz. orvos: Kérem Elnök ur, itt distingválni kell. Én állítom, hogy a rugás okozta mégis a bélrepedést, mert más nem okozhatta. — Ugyanis jöhetett hátulról és oldalfelől is oly rugás, mely nem a fart, de a hasfalzatnak oldali részét és a lágyék tájékot érte, s mivel a hasfalzat e helyeken is csak lágy szövetekből áll, az eredmény ugyanaz lett, mintha előlről

hatott volna be az erőszak. Én tehát mindenben fenntartom azt, mit írott véleményemben kijelentettem.

Most a védő ügyvéd teszi fel kérdését ekként:

Védő: Be van bizonyítva, hogy az elhalt nő közvetlen a megrúgás előtt egy fazekat emelt le a tűzhelyről, mely tele volt levessel és hússal s ezen edény üresen is 20 kgr. körüli nehézségű. Lehetségesnek tartja-e orvos ur, hogy ezen edényt leemelve s az mintegy reá esve a nő hasára, okoztatott a belső sérelem?

Törvényszéki orvos: A törvényszéki orvosi tapasztalat alapján, szóval a tudomány mai álláspontjának minden erejével kizártnak tekintem a védő ur föltevését; mert az emelésnél a hasfal megfeszülés természetes védelmet alkot a belső részeket érhető bántalmak ellen; aztán bélrepedés csak rendkívül gyorsan beható s hirtelen megszűnő nagy erő behatása folytán keletkezhetik. A védő ur által említett behatás hozhat létre az egyénnél esetleg sérvet, de bélrepedést soha.

Ezek után a tárgyaló teremben történetekről mit sem sejtő N. N. bonczoló orvost hívják be.

A beérkezett szakértő elmondja kivonatossan a bonczolás adatait s ismétli az írásban benyújtott s általa aláírt közös véleményyt.

Most az elnök felteszi neki is a fent leírt kérdést: a hasbarugást illetőleg, mire a szakértő orvos azt feleli, hogy az esetben, ha a megrúgás a fart érte, bélrepedés az insultusból nem támadhatott. További magyarázatba — a kérdés által erősen meglepett orvos — nem bocsájtkozik.

A védő által megismételt kérdést azonban a törvényszéki szakértő eljárásban kevésbé gyakorlott orvos teljesen hibás felelettel honorálja; bele megyen a védő által kigondolt mentő kísérletbe s azt feleli: „azon esetben, ha a súlyos vasszék mintegy leesve ért volt a hasra, nem tartom lehetetlennek, hogy ez által is létrejöhetett a bélrepedés.“

A jelenlévő alulírt törvényszéki orvos látván a veszélyt, melybe a jól meggondolt orvosi vélemény s vele együtt az igazság is jutott, az elnöktől újból engedelmet kérve, ismét igyekszik kimagyarázni álláspontját s a szakértő társnak megzavarodottságával igyekszik a felmerült vélemény-eltérést indokolni, újból hangoztatva, hogy emelés által jelen esetben nem támadhatott a halálos sérelem.

A bajba került szakértőknek védelmére sietett a vádhatóság is. A kir. ügyész ugyanis indítványt adott be, hogy ha már a törvényszék csakugyan ellentétet lát fennforogni a szakértők véleményében, úgy hivassék fel az igazságügyi orvosi tanács felülvélemény adására s az ítélethozatal annak alapján történjék meg.

A törvényszék azonban visszavonulva, rövid tanácskozás után az ügyész indítványát elvetette s tekintettel arra, hogy a szakértők között a kérdés legfontosabb részére nézve ellentétes véleményt lát felmerülni, ezen véleményeket egyáltalán mellőzi s vádlottat az erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testi sértés vádja és következményei alól felmenti. Az indokolásban azt mondja a kir. törvényszék, hogy mivel két tanu hit alatt vallotta azt, miszerint sértettet vádlott csak farán rúgta meg, mely köztudomás szerint bélrepedést nem hozhatott létre, csupán súlyos testi sértés vétségében kellett bűnösnek kimondani s szabni reá ki a megfelelő büntetést mely azonban a bűncselekmény után elszenvedett néhány napi vizsgálati fogság által kitöltöttek mondatik ki.

Igy szabadult tehát meg egy igazi bűnös megérdemelt büntetése elől, s így bukott el az igazság azért, mert a törvényszéki bonczolásnál alkalmazott egyik orvos nem állott meg addig vallott véleményének szikla-szilárd talaján, hanem az ügyvédi fogás által lebillentetni engedte magát onnan!

Végül hozzáfűzöm még, hogy K. I. várm. tb. főszolgabíró később — de nem sokkal a tárgyalás után — tudomására hozta alulírtnak, hogy ő a bűncselekmény elkövetésekor ott tartózkodott, hol az eset történt, beszélt is akkor a vádlottal, ki akkor még teljes beismerésben volt s maga mondta nevezett urnak, hogy el van készülve rá, hogy ülni fog vagy 3 évet!

Kármán Aladár dr. vármegyei közkórházi osztályorvos „Szeszmérgezési önkivületesség“ törvényszéki esetével összefüggően a Löcherer Tamás dr. kórházi igazgató-főorvossal együtt végzett elmebeli megfigyelésről referált, mely eset azért érdekes, miután a törvényszék az igazságügyi orvosi tanács és a megfigyelő orvosok beszámíthatatlanságot kimondó véleményét mellőzte s a vádlottat elítélte. A referáda így szól:

Egy érdekes törvényszéki esetet kívánok ismertetni a tagtárs urakkal. Folyó évi január hó 14-én Rákoson többen mulattak a korcsmában, köztük Lisinszki János bányamunkás is, ki este a korcsmából hazament, a vele vadházasságban élő nőtől forgópisztolyát kérte, s aztán a fegyvert előkerítve visszament a korcsmába, ott Szabó Károly korcsmárost, kivel sem azelőtt, sem aznap nem beszélt, közöttük semmi differenzia nem volt, szó nélkül sziven lötte. Az emberek lefogták Lisinszkit, megkötözték, s néhány óra hosszát, míg a csendőrök jöttek, a földön fekvé hagyták. Lisinszki részeg volt, s csakhamar mély álomba merült, csak akkor ébredt fel, mikor a csendőrök felzavarták s elvitték. Tettéről állítólag mit sem tudott, s mikor megmondták neki, hogy mit cselekedett, megtörve szánta-bánta bűnös tettet, s azt mondta, hogy maga sem tudja, hogy mit és miért tett.

A vizsgálati fogságban levő Lisinszki elmebeli állapotát dr. Löcherer Tamás kórházi igazgató-főorvos urral együtt vizsgáltam s az adott vélemény, melyet az igazságügyi orvosi tanácshoz is felterjesztettek, ez volt:

1906. márczius 7—27-ig megfigyelt Lisinszki János 46 éves, Gömör-rákos telepen bányamunkás. Vadházasságban élt. Előéletére elmondja, hogy törvénytelen gyermek, anyját 4 éves korában elveszítette. Miben halt meg, hány éves volt, nem tudja, nem is igen érdeklődött ez iránt, mert jóformán nem is tud róla semmit. Rokonai, testvérei nincsenek. Anyja halála után egy földmives nevelte 10 éves koráig Königráczen, kinek udvarában mint libapásztor nőtt fel Innét két télen járt iskolába, hol betűket ismerni, írni tanult. Mikor jótevője elhalt 11 éves korában, egy olasz kőbánya munkás vette magához, kit kiszolgált s a kinek gyermeki erejéhez képest segített a kőbányában dolgozni. Ezen olasz munkással vándorolt aztán munka után ide-oda 15 éves koráig. 15. évét betöltvén, önállóan kereste kenyerét mint napszámos, bányamunkás. Kiállott betegségekre nem emlékszik. 30—32 éves korában typhuszt kapott. 37 éves lehetett, a mikor a kőbányában mintegy 10 méternyi magasságról a kövel együtt lezuhant, s a reá esett kőhalmaz alól kiásták. Ugy emlékezik, hogy bár bőrkarczolásokon kívül egyéb sérülés nem volt a testén, mégis mintegy félóráig magánkívül volt, de hat hétig nem volt munkaképes. Azután csak úgy dolgozhatott, mint azelőtt. — Elelőtt 22

évvel szintén leesett nagyobb magasságról a pozsonyi kőbányákban, de akkor a karját fízamította ki, a melyet ott mindjárt helyre tettek és néhány nap múlva már dolgozhatott. — Mintegy két évvel ezelőtt minden ok nélkül — dolog közben elájult egy gépgyárban, s fejét valamihez odaütötte; $\frac{1}{2}$ óráig magánkívül volt. Egy kis jelentéktelen sebet kapott a feje bőrén, a melynek azonban ma már nyoma sincs ugyan, de azóta minden hónapban kivarasodott a feje bőre és egy hét alatt ismét begyógyul. Katona nem volt.

Ezelőtt 14 évvel összeállott közös háztartásra egy özvegy asszonynyal, a kivel azóta békességes életet él. Gyermekeik nem voltak. — A szeszes italt nem mondhatja, hogy nagyon szerette. Ivott, mint más munkás, napszámos-ember, ha pénze erre való akadt. Szokványos ivó azonban nem volt. Megtörtént az is, hogy olykor-olykor többet ivott, a részegségig leitta magát, de soha sem emlékszik, hogy annyira részeg lett volna, miszerint ne tudta volna, hogy mit csinál. Soha sem volt büntetve. Nem volt indulatos ember. A vele közös háztartásban élő Benda Alojzia vallomása szerint jó ember volt. Soha sem verekedett. Poharozás közben inkább jókedvű, mint izgatott szokott lenni.

Jelen körülményeit nem bírja magának megmagyarázni. Azt hiszi, hogy nagyon bele lehetett rugva, mert nem tudja, hogyan történhetett vele, hogy egy embert, a kit nem is ismert — agyonlőtt.

Vizsgálati eredmény.

Lisinszki János 170 cm. magas, korához mérten erősen fejlődött és táplált, erős csont és izom-rendszerrel. Hajzata sűrű, gesztenye-barna, hasonló színű erős szakálzattal. Koponyájának alakjában a rendestől nincs eltérés. Körülmérete 56 $\frac{1}{2}$ cm., magassága 13 cm., egyenes átmérője 19 $\frac{1}{2}$ cm., haránt-átmérője 15 cm. Alszemek behunyásánál nincs reszketés. A szemteke fehér, látó, védő és mellékszervei épek. — A kékes-szürke szivárvány-hártyák fény és árny váltakozására egyformán, mérsékelten szűkülnek és tágulnak. A látás úgy közelre, mint távolra kifogástalan. — A fül külső alkotásában rendellenesség nincs. Hallás jó. Száj rendes alaku. A fogazat ép, erős, kettő jobb oldalt hiányzik. A nyelv tiszta, kinyujtva nem reszket, nem tér el az egyenes iránytól. A hajzatos fejbőrön

vagy egyebükt hegek nem találhatók. A haj között, baloldalt a nyakszirt táj fölött, a bőrön itt-ott beszáradt varokkal fedett lencsényi és nagyobb izzagos helyek vannak, a melyeknek környéke kissé emelkedettebb, viszketős-nedvedző. A nyakrész arányos. A mellkas jól fejlett; domborad, közép-széles. A has kissé feszült. A végtagok izmosak. Mozgás-érzési körben rendellenesség nem található. Belső szervei épek. Emésztés, elválasztási szervei — olykori szorulásokat leszámítva — jól működnek. Virilitása korának megfelelő. A kezek kinyújtva nem reszketnek. Az alsó végtagok reflexe jó. Hangulata komoly. Magatartása nyugodt, környezete iránt tiszteletteljes magaviseletet tanusít. Szófogadó. Engedelmes. Magára és tartózkodási helyére tiszta. Illedelmes. Keveset beszél. Beszéde értelmes, nem csapongó, nem szemtelen. A hozzá intézett kérdést könnyen megérti, s helyesen válaszol. Helyre, időre, körülményekre jól emlékszik. Intelligentiája műveltségi fokának megfelelő. Imádkozni rendszeren szokott. Számolni papíron összeadást tud; szorzást és egyéb számtani műveleteket nem ismer. Fejben két számjegyű műveleteket lassu gondolkozással soroz, kivon és eloszt elég jól. Alvása nyugodt.

Vélemény.

Lisinszki János jelenleg egészséges. Semmiféle ideg- vagy elmebetegségben nem szenved. Értelmisége, szellemi élete közönséges. Szabad elhatározási és megismerő képességében gátolva nincs. Emberölési cselekményének elkövetése alkalmával azonban — a szeszmérgezésnek hatása alatt öntudatában zavart lehetett, s akkor megkülönböztetési és szabad elhatározási képességében gátolva volt. Jelenleg sem önmagára sem másokra nem veszélyes.

Indokolás.

A vizsgálatból kitűnik, hogy a vizsgálnak egészséges testi szervezete van. Szellemi működései műveltségi fokának megfelelően helyesek.

Tanuk állítják, hogy a vizsgált békességes természetű. Az italozásba — bár nem szokványos ivó — igen bele tudott merülni. Vadházasságában jól élt. A meggyilkoltat jóformán nem is ismerte, vele soha nem volt szóváltása sem a büntett elkövetése előtt, sem a büntett elkövetésének idejében.

Tanuk állítják, hogy a tett elkövetése napján barátkozásban üres gyomorra reggeltől ugyyszólván késő estig ivott ott-hon készült — tehát erősebb szeszt, — majd édes pálinkát, később a koetsmában nagyobb mennyiségű bort és végül sört. Tehát keverte az italokat. — A mely körülmény köztudomás szerint nagyban hozzájárulhat ahhoz, hogy az ivó öntudatlan részeg legyen.

Előéletéből kiviláglik, hogy magasságokról zuhant le, a melyek után több-kevesebb öntudatlansága volt. Valószínűleg agyrázkódást szenvedhetett. Typhust állott ki, tehát mind olyan sensációkat élt át, a mely körülmények az agyi szerveket köztudomás szerint a szeszes italokkal szemben kevésbé ellentállókká szokták tenni.

Miután az üres gyomorra elfogyasztott szesz, a kevert ital még ha nem is tulságos soknak mondható és az elfogyasztott mennyiség, az egész napi ivás a gyöngébb, kevésbé ellentálló agyú egyéneknel valóságos alkoholos öntudatlanságot okoz, sőt az öntudat teljes fölfüggesztését idézi elő akként, hogy a szeszélvező látszólag kistoku tántorgás mellett czéltudatosan látszik cselekedni, sőt oknélküli erőszakos cselekedeteket visz végbe a nélkül, hogy erről tudomása volna; az erőszakos cselekedetek kivitele után pedig az ilyen egyének nem menekülnek, hanem elbágyadva összeesnek, álom fogja el őket, s fölébredve iszonyodva értesülnek indokolatlan erőszakosságaikról, mert ezen körülmények mindegyütt meglelhetők a vizsgálattal történt eseménynél, s lélektanilag is indokolatlan az indulat rohamnélküli emberölésre, a melyre sem harag, sem bosszu, sem rablási vágy nem indithatta a vizsgáltat, s mert a tett elkövetését sem előre meggondolva vagy ravasz fondorlattel nem csinálta, utánna nem igyekezett menekülni, mély álomba merült, s felébredve iszonyodva értesült a szörnyű esetről, igazolják azon véleményünket, hogy a vizsgált a bünccselekmény elkövetése alkalmával a szesz behatásától fogva megismerő és szabad akarátának elhatározási képességével nem rendelkezhetett. Miután pedig a vizsgálnál jelenleg az elméleti állapot semmi rendellenességet nem mutat, a vizsgáltat sem önmagára, sem másra veszélyesnek nem állithattuk.

Rimaszombat, 1906. márczius hó 28-án.

Dr. Kármán Aladár s. k.,
orvosszakértő.

Dr. Löcherer Tamás s. k.,
orvosszakértő.

Igazságügyi Orvosi Tanács.

Vélemény.

A gyilkosság és lopás büntettével terhelt Lisinszky János elleni bűnügyében.

A tanuvallomásokból kétségtelenül megállapítható, hogy Lisinszky János a tett napján, azaz: 1906. január 14-én reggeltől estig majdnem szakadatlanul szeszes italokat ivott. Megállapítható továbbá, hogy ezen nagy ivási excessusa közben sem a lövés áldozatával, sem mással nem civakodott és senkivel ellenséges viszonyban nem volt. Sőt megállapítható, hogy a vádlott áldozatát Szabó Károlyt közelebből alig ismerte. A bűncselekménynek ezek szerint hiányzik minden lélektani oka. Másrészt tudjuk Soltész János, Sándor András, Tkács János és Pavelko János tanuk vallomásaiból, hogy a terhelt a tett után félig elaléltan mozdulatlanul feküdt vagy két óráig és hogy a kérdésekre előbb semmit, később pedig azt felelte, hogy nem tudja, hogy mit csinált.

A vádlott saját vallomásaiból, melyeket teljes beismeréssel kezd, az tűnik ki, hogy már néhány órával a bűncselekmény elkövetése előtt öntudata egyre jobban elhomályosodik. Erre vall beismerő vallomásának mind hézagossabb és hézagossabb volta. Így már nem tudja világosan, hogy kivel borozott az esteli órákban. És bár tudja pl. hogy 9 óra felé hazament, azt nem tudja, hogy mi célból és azt sem, hogy hogyan került a lakásába. Tudja, hogy otthon a forgópisztolyát követelte, de arról nincs tudomása, hogy feleségét megütötte, és azt sem tudja, hogy a forgó pisztolyt hol töltötte meg, és hogy kivel és mit beszélt. Ettől fogva öntudata még jobban elhomályosult és már csak foszlányosan emlékszik, hogy a forgó pisztolyt a zsebébe tette, de hogy hogyan és mi célból indult vissza a korcsmába, azt nem tudja. Végre itt teljesen megszakad emlékezetének fonala és a bűncselekményről magáról már egyáltalán semmi tudomása nincs. Összhangban áll ezzel a tanuknak az a vallomása, hogy a bűncselekmény megtörténte után mozdulatlanul, mintegy teljesen öntudatlanul feküdt.

Semmi kétséget sem szenved, hogy vádlott vallomásainak ez a hézagossága és későbbi teljes emlékezeti hiánya tökéletesen megfelel a szeszmérgezés okozata súlyos öntudatbeli zavarának, majd pedig teljes kóros öntudatlanságának, mely

utóbbika esik a bűncselekmény végrehajtása. — Az imént vázolt kóros öntudatbeli állapot minden részletében megfelel a szeszmérgezés által kiváltott öntudatbeli zavarnak, illetve önkivületességnek, melynek bekezdő stádiumát nem jelzik szükségképen a részegségnek jól ismert tünetei. A szeszmérgezés által létrejött kóros önkivületesség gyors és váratlan beállt tapasztalat szerint nem is szokta megelőzni a közönséges értelemben vett részegség, és azért keveset nyom az, hogy a tanuk észleltek-e vádlotton részeges állapotot vagy sem.

Tény az, hogy Lisinszki János a bűncselekmény elkövetésének idejében szeszélvezet folytán kóros öntudatlanságban volt és bűncselekményét ezen öntudatlan állapotban és ebből kifolyólag követte el.

Budapest, 1906. évi ápril hó 24-én.

Dr. Schächter Miksa s. k.,

jegyző.

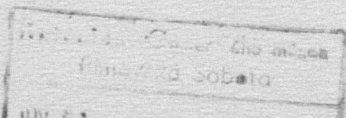
Korányi s. k.,

elnök.

Miután az igazságügyi orvosi tanács is kimondta a beszámíthatlanságot, az lett volna várható, hogy az ügyészség elejti a vádat, azonban nem ez történt, hanem azon az alapon, hogy a tanuk vallomása szerint nem áll az, hogy Lisinszki egész nap ivott, tehát megdől az orvosoknak ez alapra fektetett s a szeszmérgezésre vonatkozó véleménye, a vádat fenntartotta, s erős felindulásban elkövetett halált okozott súlyos testi sértés büntette miatt folyó évi május hó 25-én tartott főtárgyaláson felelősségre vonta a tettest.

A tanukihallgatás során az elhunyt áldozat felesége azt vallotta, hogy a tett elkövetése után megkérdezte Lisinszkit, miért ölte meg az urát, mire ez azt felelte: „Igazán sajnálom, nem akartam, ártatlan ember vérént ontottam“, tanuk igazolták, hogy sört nem ivott a tettes és hogy nem egész nap ivott, állítólag egy Vojtek nevű társával dulakodott is és nem lehetetlen, hogy ezt akarta agyonlőni, állítólag nyilatkozott a felesége előtt is, hogy: ma még vagy én halok meg vagy más, miközben szorgosan kereste és követelte revolverét.

A vádhatóság és a védelem közt kifejtett harcz érdekes volt, mert a vádhatóság sehoggy sem akarta elfogadni az orvosok véleményét, miután az nem közvetlen tapasztalatok alapján épült fel, hanem csakis tanuvallomások alapján, míg a védelem épen abba kapaszkodott, hogy a vádlott nem tagadta tettét, de a törvényszéknek el kell fogadnia az orvosok és a

legfelsőbb fórum az I. O. tanács véleményét, mely szerint a vádlott tettét szeszmergezés következtében beállott önkivületben követte el. Ezt azért is el kell fogadni, mert a legritkább esetben fordul elő, hogy az orvos személyesen jelen legyen az ilyen esetnél és közvetlen tapasztalása alapján mondjon véleményt, mely ez esetben nem is vélemény, hanem tanuskodás volna. A vádhatóság azon állítására, hogy talán más valakit akart megölni a tettes, ki nem is lehetett annyira ittas, hogy tettének súlyát mérlegelni ne tudta volna, a védelem arra az álláspontra helyezkedett, hogy a tettesnek semmi oka sem volt arra, hogy valakit megöljön, nem is árulta ezt el a korcsmában semmivel, s a ki tudja tettét és annak következményeit mérlegelni, az bűnös cselekménye után nem merül szó nélkül mély álomba, hanem nyugtalan, fél és izgatott lesz.

A bíróság Lisinszkyt bűnösnek mondta ki az erős felindulásban elkövetett halált okozott súlyos testi sértés vétségében és 4 havi fogházra ítélte, melyet a vizsgálati fogság idejével kitöltöttek vett és így Lisinszky május 25-én szabadlábra helyeztetett.

Az indokolásban ki van fejtve, hogy a tárgyalás folyamán megváltoztak az adatok, melyek alapján a szakértői vélemény megalkottatott, s így. mintán a beszámithatlanságot a bíróság nem látta beigazoltnak, mellőzni kellett a tanuk akkori vallomására alapított összes orvosi véleményt.

Jogerős ítélettel állván szemben, kritikát gyakorolni nem lehet s nem is szabad, de az eset azért is érdekes, mert múlt gyűlésünkön dr. Zehery István kir. törvényszéki orvos ur referált egy nagyérdekű ügyről, mikor elmebetegség miatt az orvosok és az igazságügyi orvosi tanács egybehangzóan kimondták a beszámithatlanságot, de az, ki ellen e czímen elejtették a vádat, tanuként elfogadtatott, s az esküdtszéki tárgyaláson — bár súlyos adatokat hoztak fel ellene — még csak kutatni sem volt szabad; pedig hátha ott is megváltoztak volna az adatok? Az képezheti tehát kérdés tárgyát, hogy 1. az orvosok és az igazságügyi orvosi tanács által egybehangzólag kimondott beszámithatlanság mérlegelhető-e a bíróság által; 2. hogy az elmebetegség miatt beszámithatlannak minősített vádlottal szemben jogosult-e más eljárás, mint a tettét szeszmergezéses önkivületben elkövetett beszámithatlan vádlottal szemben.

Megkérddezhetette volna a bíróság az igazságügyi orvosi

tanácsot, hogy a változott tanuvallomások alapján fenntartja-e véleményét? mert a törvény előtt csak az az alternatíva állhat: vagy beszámítható vagy nem, — ha nem, akkor nem vonható felelősségre, — ha igen, akkor nem 4 hónap jár tetteért.

Végül Meskó Miklós dr. vármegyei tiszti főorvos Gömörmegye múlt évi egészségügyi viszonyáról szóló jelentését terjesztette be. A jelentés így hangzik:

Mint az előző években, úgy ezuttal is kötelességemnek tartottam, külön évi jelentésben beszámolni a vármegye közegészségi állapotáról.

Mindenek előtt sajnálattal kell jelentenem, hogy az egyre sulyosabbá váló kereseti és megélhetési viszonyok, a lefolyt évben nemcsak az aggasztó mérvet öltött kivándorlásban nyilatkoztak meg, de szembeötlően káros befolyást gyakoroltak közegészségünkre is. — A születések feltűnő apadása, az anyagi viszonyok rosszabbodásával karöltve járó gümös- és egyéb megbetegedések szaporodása és a heveny fertőző kórok tetemes csökkenése daczára előfordult nagymérvű halálozás, a természetes szaporodást oly kedvezőtlené tették, hogy távolról sem volt képes pótolni azt a veszteséget, a melyet a kivándorlás emberszámban, főleg pedig munkaerőben okozott.

A csekély 737 főnyi születési többlettel szemben ugyanis, 4465 utlevél adatott ki s így vármegyénk lakossága egy rövid év leforgása alatt, 3728 lélekkel fogyott.

Ha tekintetbe vesszük, hogy az elköltözött több ezernyi erőteljes, munkabíró férfi — és kereső család fenntartó helyébe, csupán néhány száz tehetetlen, gondozást és eltartást igénylő csecsemőt kaptunk cserébe, ha elgondoljuk továbbá, hogy ezek nagy része már életük első éveiben elhal, a megmaradottak és az állam által milliókra menő költség árán felnevelt lelenczek pedig, munka és kereset hiányában majd szintén elvándorolnak s itthon szerzett szellemi és erőbeli tőkájukat Amerikában fogják értékesíteni: közállapotaink oly elszomorító képe tárul elénk, a melynek komor színeit enyhíteni, csak egy minden tekintetben szerencsés közgazdasági kialakulás és ezzel kapcsolatosan az egészségügynek égető szükségét képező gyökeres rendezése képes.

Az elmúlt 1905-ik évben vármegyénk területén 6198 vagyis 405-el kevesebb élő gyermek született, mint az előző